

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 316 (3448) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Nyolcvan kilométeres szakaszon Nevelj és Vitebszk között megkezdte téli támadását a vörös hadsereg

**Hírek szerint támadást tervez a Szovjet a balti államok ellen is —
Rommel tábornagy Runstädt főhadiszállásán**

Zürichből jelentik: (B. T.) Moszkvai jelentés szerint a vörös hadsereg Fehéroroszországban megkezdte a téli hadjárat első szakaszát. A támadás 80 kilométer széles szakaszon indult meg Nevelj és Vitebszk között. További támadások jele mutatkoznak. Nyelveitől északra, Velkie Luki szakaszán, erről azonban részlet még nincs. Moszkvában azt hiszik, hogy a szovjet haderő más arcvonalon is támadni fog.

Stockholmból jelentik: (B. T.) Svédországban nagy feltűnést keltettek a Balti államok ellen irányuló szovjet támadásról szóló hírek. Rámutatnak arra, hogy a németeknek a mostani harcok miatt Leningrádtól délnyugatra 3 védelmi állásuk is van.

Berlinből jelentik: Rommel tábornagy Runstädt tábornagy főhadiszállására érkezett. Dániai szemléjének befejezése után a franciaországi erődítményeket vizsgálja meg.

30 amerikai bombázó pusztult el tegnap német terület fölött

Berlin. (MTI.): Mint a Német Távíráti Iroda értesül, brit megfélemlítő bombázók december 20-án az esti órákban gyújtó- és robbanóbombákat szórtak több délnyugati-német helység lakott részeire. A polgári lakosság körében károk és veszteségek keletkeztek. A légvédelem, mivel jól lehetett látni, erőlyesen szembeszállt a támadókkal, melyek közül néhányat megsemmisített. A lelőtt gépek számát véglegesen még nem állapították meg.

Berlin. (MTI.): Mint a Német Távíráti Irodának jelentik, erős északamerikai bombázókötetek vadászkísérettel hétfőn berepültek a Német Öböl fölé. A légvédelem üldözőbe vette a támadó gépeket és nagy magasságban légharcok alakultak ki. Sok német vadász és romboló repülő leküzdötte az ellenséges gépeket. Áttörték az ellenség vadászvédelmét és sikeresen megtámadták a bombázókat. Az eddigi jelentés szerint 30 négymotáros északamerikai gép pusztult el. Ezzel az ellenség több mint 300 emberét veszítette el, míg német részről csak 11 repülő nem tért vissza.

Szófia. (MTI.): A Szófia elleni legutóbbi angol-szász légitámadásnak megfélemlítő jellege volt. Hivatalos bolgár helyen egyelőre a károkról és az áldozatok számáról nem adnak ki közleményt. Helyszíni szemle alapján azonban megállapítható, hogy a támadás kizár-

óan polgári lakóházakat sújtott. Ennek megfelelően az áldozatok száma az eddigi támadásokhoz mérten erősen emelkedett. Jól értesült körökben a bolgár légvédelemről nagy elismeréssel nyilatkoznak. Csupán Szófia fölött 7 ellenséges repülőt lőttek le. A légi harc további esztetei ismeretlenek.

Erősen nemzeti irányu a bolíviai forradalmi mozgalom

Madrid. (Bud. Tud.): Franco tábornok a tartományi vezérek ülésén közölte, hogy a fallange miliciáját fel kell oszlatni. Kijelentette továbbá, hogy megvizsgálják a

további fallange intézményeket is, mert meg akarják állapítani, szükségese-e egyáltalán?

Zürich. (MTI.) Mint Washingtonból közölték, a bolíviai forradalmi mozgalom vezetője erősen nemzeti irányu.

Amsterdamból jelentik (MTI.): A Német Távíráti Iroda jelenti: La Pazból származó brit jelentés szerint az új forradalmi kormány megalakult.

Genéből jelentik (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: Washingtonból jelenti az Associated Press, hogy az Egyesült Államok külügyminisztériumát a bolíviai események meglepetészerűen érték. La Pazból érkezett jelentés szerint a főváros

hétfőn reggel géppuskák kattogására ébredt. A fiatal tisztek kérték elő a légierővel a forradalmat. A köztársasági elnököt letartóztatták. A kormányhoz hű ezreddel négy óras harc folyt. Azután megszállták a középületeket. A halottak száma ismeretlen, de úgy látszik, kevés a veszteség. Az ország belsejében a hadsereg azonnal csatlakozott a forradalmárokhoz.

Madrid. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: Tamayo, az új bolíviai külügyminiszter La Pazból érkező jelentés szerint azt mondta, hogy Bolívia külpolitikája a forradalom következtében nem szenved változást. Villaruel őrnagy, az állam új elnöke is hangsúlyozta az Egyesült Államok katonai bizottságának tagjaival folytatott beszélgetésében, hogy az új bolíviai kormány külpolitikája változatlan.

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A bari-i rádió szerint Orlando volt olasz miniszterelnököt Északolaszországban a megszálló hatóságok parancsára letartóztatták.

„Ma már ott tartunk, hogy a mezőgazdasági tartalékok gyűjtéséről beszélhetünk“

**Szász Lajos miniszter felsőházi beszéde a magyar
közellátás kérdéseiről**

Budapestről jelentik (MTI.): A felsőház ma folytatta a jövő évre szóló állami költségvetésről készült törvényjavaslat részletes tárgyalását. Perényi Zsigmond báró elnök bejelentette, hogy a felsőház pénzügyi és közjogi bizottsága tegnap módosításokkal fogadta el a kormánynak adott gazdasági felhatalmazást további meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, melyet a mai ülés napirendjére tűznek.

Rupprecht Antal volt az első felszólaló, majd Szász Lajos miniszter szólalt fel. Hangzottatta, hogy a gazdasági élet egységes egész, melynek egyes részeit egymástól elválasztani, külön megoldani nem lehet. A gazdasági élet bármely részében jelentkező nehézségeket megsínyli az egész gazdasági élet. Így van ez a közellátás kérdéseivel is. Az egész közellátás alapja a termelés, viszont a termelés alapja a közellátás, hogy biztosítsuk a termelés lehetőségeit a szükséges eszközök és anyagok rendelkezésre bocsátásával.

Ma már ott tartunk, — úgy mond — hogy a mezőgazdasági tartalékok gyűjtéséről beszélhetünk, hogy a gazdasági élet átmenetének sima lehetőségét biztosítsuk és valamit átvigyük a gyengébb termésű évekre. Csak így tud-

juk biztosítani a legelémibb szükségletek folyamatos kielégítését.

A szarvasmarhaigénybevétel kapcsolatban ismeri a panaszokat és keresi a megoldást. Vátoztat is a rendszeren, de az még mindig nem felel meg a méltányosság és a közellátási követelményeknek. A gazdaérdekeltségekkel éppen emiatt keresi a megoldást. Annyit már is mondhat, hogy a jelenleg kidolgozott rendszer jobb, mint azelőtt volt.

A legtöbb panasz a mezőgazdaságnak ipari cikkekkel való ellátására vonatkozik. Tervek vannak folyamatban a gazdasági eselések és munkások ruhaellátására vonatkozóan. Az igazságosságot nem az egyenlő, hanem az arányos ellátásban látja. Különbséget kell tenni a különböző társadalmi rétegek között. Háttérbe kénytelenek szorítani azokat a rétegeket, amelyek el vannak látva főként ruhával, mert régebben módjukban volt a beszerzés. Az a három réteg, amelyre a legnagyobb sújt veti, a napi-üzemi munkásság, amely helyek-kötöten dolgozik. A mezőgazdasági munkásság, amelynek nagy jelentősége van és a tisztviselő réteg, amely nagyon szerény javadalmazással a köz szempontjából nagyon fontos munkát végez. Ennek a három rétegnek szükségét ki kell elégíteni.

Ismeri a mezőgazdaság vasellátásának nehézségeit. Gondoskodni akar arról, hogy a rendelkezésre álló vaskészletből

nagyobbmennyiség legyen elsősorban a mindennapos használatra a mezőgazdaságokban, különösen szerszámokból.

Meggyőződése, hogy ha azon az úton haadunk tovább, amelyen most járunk, ha nem is oldjuk meg tökéletesen a kérdéseket, mégiscsak biztosítani fogjuk a mezőgazdasági és ipari termelés lehetőségeit is. Ebben az értelemben kérte a költségvetés elfogadását. A miniszter szavait helyesléssel fogadták.

Perényi Zsigmond báró elnök azután folytatta a költségvetés címének felolvasását. A tárca nélküli miniszter, vala mint a nemzetvédelmi propagandaminiszter tárcájához nem szólt hozzá senki.

A belügyi tárca egyedüli hozzászólója Szabó Szabovljevic Dusan vot. A tárca tétélei közül csak a szociális tétélekhez fűzött néhány szót. Eismeréssel szólt az ONCSA-ról, mely komoly intézkedéseket valósít meg és a belső frontot erősíti. Szóvátette a lakáshiányt, amelyet nemzeti esapásnak minősít. Néhány képet terjesztett a kormány elé, többek között, hogy mozdítsa elő minden eszközzel a házak tatarozását, bocsásson rendelkezésre hatósági áron szükséges építési anyagot, nyújtsan hosszulejárati kölcsönt, engedélyezzen 20—30 évre házádómentességet és engedje meg a lakbérek összehangolását az áremelkedéssel. A költségvetést elfogadta.

Ezután a pénzügyi, kereskedelmi és földművelésügyi tárcákra került sor.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Botrány.
BELVÁROSI: A lóp virága.
CASINÓ: Örvény.
KORONA: Az első randevú.

**Igy látta az „Ország”
a Szent László-téri
forgalomirányítást...**

A Budapesten megjelenő „Az Ország” című hetilap legutolsó számában olvassuk az alábbi nagyváradai vonatkozású glosszát. Függetlenül attól, hogy egyetértünk-e a cikk tartalmával, teljes terjedelmében leközzöljük, hogy akik nem olvassák a budapesti hetilapot, azok is tudomást szerezhessenek arról, hogyan látnak bennünket — mások...

Nagyvárad a békében forgalmas város volt, szinte a legnagyobb forgalmu összes vidéki emporiumaink között, de mint mindenütt, itt is erősen érezhető a háború következménye. A Szent László-téren, mely egyike legtagasabb tereinknek a körülbelül akkora, mint a budapesti Tisza Kálmán-tér, átlag tízpercenként csörömpöl által egy sárga és szelid villamos, amely lépésben jár, negyedóránként látni egy-egy autót s ötpercenként jámbor lovas szekeret. Egyik jármű sem veszélyeztetni túlságosan a gyalogosok testi épségét s mégis itt irányítják az egész ország területén — Budapestet se véve ki — a legnagyobb aprátussal a forgalmat, mert olykor öt, sőt hat rendőr is terelgeti a türelmes embereket egyik helyről a másikra. Rendőr áll a Körös-híd mellett s ugyancsak egy őrszem a városháza előtt, a plébániatemplommal szemközt is, hogy eltérítse vakmerő vállalkozóktól azokat, akik egyenesen át akarnak menni a csaknem egész napon át teljesen néptelen térségen a városháza kapujáig. Közlekedni kizárólag az utcák sarkán lehet, akkor is, ha órákon keresztül nincs forgalom, vagy sötét este van már s ha mégis megszegi a szabályt valaki, a jobb sorsra érdemes, unatkozó rendőr valahonnét menten előbukkan s visszatereli a vakmerő boldogtalant. Őt rendőrt vesz igénybe ez a „szabály”, s ha tekintetbe vesszük, hogy az őrszemeket négy óránként váltják, a nagyváradai rendőrség létszámából a nap huszonnégy órájában harminc rendőr kizárólag azzal foglalkozik, hogy a jobbára néptelen térség „forgalmát irányítja... Háború van, ilyenkor mindenki kissé ideges, az emberek nehezen alkalmazkodnak s kivált nehezen olyankor, ha nem látják túlságosan szükségét egy-egy újabb szabálynak, mely cselekedeteiket kordába szorítja. A nagyváradai Szent László-téren a mostani forgalomnak tiszteresét is nagyon szépen elirányítaná egy rendőr — ha tekintetbe vesszük, hogy a Rákóczi-út Nagykorút sarkán ugyancsak egy rendőr cselekszi ugyanezt Budapesten — s a felszabaduló huszonnégyet egészen bizonyosan másutt is hasznosítani lehet. Nem is szólva arról, hogy a közönség mennyire elégedetté válik, ha egy néptelen téren nem küldik vissza célja előtt két lépéssel ugyanoda, ahonnan elindult s ahol valószínűleg testi épsége veszélyeztetésével halt meg, ha — az öt rendőrnek kellett gondatlan életére vigyáznia.

**Fontos intézkedések tej
és élelmiszercikkek szállítási
tására**

Értesitem a város közönségét, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter úr 129.900—1943. K. M. számú rendelete alapján babot, borsót, hántolt borsót, lencsét és kopaszárpat 10 kg-nál, mákot 2 kg-nál nagyobb mennyiségben, keserűsilagfűrt és seprőcirokmagot pedig mennyiségre való tekintet nélkül csak a Gabonaforgalmi, illetőleg az illetékes forgalmi központ által kiállított központi szállítási igazolvány alapján lehet szállítani. Ennél kisebb mennyiséget pedig csak a község által kiállított szállítási igazolvány alapján vehetnek fel az államvasutak, a közforgalmi vállalatok, valamint a posta.

Továbbá értesitem a város közönségét, hogy a hivatkozott rendelet értelmében tejet és tejterméket az ország egész területén egyik községből a másikba vasúton, hajón és közszállítási járművön csak a Tej- és Tejtermékforgalmi Központ bélyegzőjével ellátott fuvarlevéllel (postai és szállítólevéllel) egyébként pedig csak a központ bélyegzőjével ellátott szállítási igazolvány alapján szabad szállítani. A szállítási igazolványt más szállítási eszközzel való szállításhoz a tej vagy tejtermék átvételére jogosított országos

A Palazzo Veneziától a Gran Sassoig!**Mussolini fogsága és kiszabadítása**Elvezetes olvasmány! Olcsó karácsonyi ajándék!
Ara P. 3-10

Kapható minden újságáros bódében és Reszeginé Hirlap-irodában Szilágyi Dezső utca 4. szám

vagy helyi iparos (Nagyváradon az OMTK) adhat ki, — egyik községből a másikba való szállításhoz. — Nagyváradra szekérrel és gyalogosok részére való szállításhoz a szállítási igazolványt a Közélelmezési Hivatal fogja későbbi rendelettel megállapítandó feltételek mellett kiadni.

Dr Gyapay s. k.
h. polgármester.**Üzletek zárórója 21., 22.,
23 és 24-én**

A MTI jelenti: A kereskedelem és közlekedési miniszter elrendelte, hogy a nyílt árusítású üzletek, az élelmiszer és tüzelőanyag üzletektől eltekintve, december 21., 22. és 23-án reggel kilenctől este 7-ig, december 24-én reggel 9-től délután 4-ig nyitvatartani kötelesek.

**Hősi halált halt
MARJALAKI SZTUPKA TIBOR**

Fájdalmas kötelesség adja kezünkbe a tollat, amikor szerkesztőségünk egyik tagjáról szomorú hírt közlünk. Marjalaki Sztupka Tibor, a Magyar Lapok és az Erdélyi Néplap éveken át volt belső munkatársa a keleti harctéren hősi halált halt.

Hetek óta keringett ez a megdöbbentő hír s a váradai újságíró társadalom tagjai nem mertek hitelt adni ennek mindaddig, amíg ma kétségtelen bizonyosságot szolgáltatott egy hivatalos levél. Marjalaki Sztupka Tibor tehát életét adta hazájáért, amelyért elcsúszott tollal, legutóbb karddal küzdött, s amelyet olyan nagyon szeretett.

Megrendült szívvel emlékezünk meg hősi katonáinkról, mint bátor, lelkes és kitűnő újságírókról, önzetlen jóbarátról, kinek melegen érző szíve egybeforrott lapjaink szellemével. Harctéri tudósításai mindig eseményt jelentettek számunkra. Utolsó levelében szerkesztőségünk valamennyi tagjához volt néhány lelkes biztató sora s a győzelem tudatában elveink mellett való kitartásra biztított bennünket.

Egy szépen ivelő karrier lört derékba, de emléket mindig szeretettel őrizzük szívünkben.

Kedves Tiborunk! Amitől mindig féltél a híradás izalmaiban, most döbbenetes módon bekövetkezett. Lemaradtál, Tiborunk, végérvényesen, helyrehozhatatlanul és ennél az utolsó lemaradásért nem szólunk többé, csak némán könnyezünk...

A hősi családja a következő levelet kapta:

Nagyságos
Sztupka Tiborné urasszonynak
Székelyhid.

Tisztelettel értesitem, hogy Sztupka Tibor zls. úr 1943. évi november hó 13-án 6 órakor az általa vezetett felderítő osztag élén, a túlerőben lévő partizánok elleni súlyos harcban hősi halált halt.

Zászlós urat volt állandó elszállásolási helységünk hősi temetőjében, a hős, harcos katona és szeretett bajtársunknak megfelelő tisztelettel temettük el. A sírjára részletes adatok a 25. gy. e. parancsnokságnál állanak rendelkezésre.

Elnézését kérem a késedelmes híradásért, de mentésüknél az, hogy azóta állandó mozgásban vagyunk és jelenleg is csak alkalmi postára vagyunk utalva.

Igen tisztelt kedves Nagyságos Asszonyom!

Nagy fájdalomra olyan kevés enyhülést adhat a szó. Legfeljebb teljes és őszinte együttérzésünkről biztositthatom. Kedves Tibor bajtársunk idekint, mint katona a csendes időkben példaadó kötelességteljesítéssel, a harcban nyugodt és kimagasló bátorságával tünt ki. Mint bajtárs, közkedve volt úri egyéniségével, őszinte megkapó közvetlenségével és örökösen vig kedélyével. Megsirattuk és emléke örökké élni fog közöttünk.

A partizánok elleni minden vállalkozásainkban résztvevő és az 1943. X. 4-i támadás — melyet a Magyar Lapokban írt le — elhárítása alkalmával tanúsított példás bátorsága és rátermettsége folytán a zlj. felderítőosztagának lett parancsnoka. Ezen alkalom óta a partizánok ellen több ízben eredményesen ténykedett. A Mindenható kifizérhetetlen akarata hogy az utolsó esetben már nem örökké mosolygó arcával láttuk viszont.

Kedves Nagyságos Asszonyom! Fogadja a magam, tisztikarom és a zlj. egész legénysége őszinte, együttérző részvételének tolmácsolását.

Tp.: Z. 476.43. XII. 4.
Hódolattejes kézsókjaimmal:
Sipták László őrnagy,
25. j. zlj. pk.

RÁDIÓ

SZERDA, DECEMBER 22.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.15 Zenekari muzsika.
- 11.15 Budapesti szalonzenekar.
- 11.45 Szemere György elbeszélése
- 12.10 A rádiózenekar műsorából.
- 13.30 Honvédekink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Dudás József cigányzenekara.
- 15.00 Budapest honvéd őrszólóalj zenekara.
- 16.20 Muzsikáló zenei lexikon.
- 17.00 Puccini-áriák.
- 17.20 Benda Jenő előadása.
- 17.40 Solymossy Lajos táncgyűjtése.
- 18.00 Honvédek műsora.
- 18.40 Világpolitikai kérdések, vélemények.
- 19.00 Gítár-est.
- 20.00 Szabó Pál beszél a gazdálkodásról.
- 20.20 Pertis Jenő cigányzenekara kerengőket játszik.
- 20.35 Négyesemközt Németh Lászlóval a könyvtárszobában.
- 20.45 A szlovák rádió műsorából.
- 21.20 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 22.40 Szórakoztató zene.

Budapest II.

**Megérkeztek a talpalásra és
fejelésre szóló pirosszínű
utalványok**

Értesitem a város közönségét, hogy a lábbeli talpalásra és fejelésre szóló pirosszínű utalványok a m. kir. Közlellátási Hivatal értékeik kezelésétől megérkeztek. A Közélelmezési Hivatal a jóváhagyott igénylőlapokra a talp és fejelésre szóló utalványok kiadását a hirdetésmegjelenésétől megkezdi.

Felhívom azokat, akiknek ily elbíralt és jóváhagyott igénylőlap van birtokában, hogy az utalvány kiváltása végett a Közélelmezési Hivatalnál jelenjenek meg.

Nagyvárad, 1943. december 21-én.

Dr Gyapay s. k.
h. polgármester.**Szent-Györgyi Albert
beszámolt legújabb tudományos
kutatásairól**

A Magyar Tudósító jelenti: A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság tiszteleti tagjává választotta Szent-Györgyi Albert dr egyetemi tanárt, a világhírű Nobel-díjas szegedi egyetemi professzort. A nagy tudós a napokban tartotta székfoglaló beszédét a Társaság orvosi és természettudományi szakosztályának ülésén. Dr Bent István szakosztályi elnök megnyitója után Szent-Györgyi Albert beszámolt legújabb kutató munkájáról. Vizsgálatai az izmok életének kémiai magyarázatát óhajtják feltárni, amely kérdés természetesen felöleli az izmok működésének fizikai működését és tudományos okát adják az izmok biológiai funkcióinak. Az előadás, amely a Nobel-díjas professzor hároméves kutatásának eredménye, nagy feltűnést keltett a társaság tagjainak körében.

Teljes erővel támadnak a németek Kirovgrádnál

Megkezdődött a keleti téli csata — Kiűritették a németek a chersoni hidőt — Újabb légitámadás érte Szófiát

Tito Jugoszlávia uralkodója?

Berlin. (MTI.) A keleti arcvonalon megindult a téli csata — írja a Német Távirati Iroda katonai munkatársa az általános helyzetről. A így az elmúlt hónapokban ismét megkeményítette keleten az utakat és megkezdődött a téli csata. Feltételezhetjük, hogy a németek az idei téli harcok során nem korlátozzák hadműveleteiket védekező vállalkozásokra, hanem ezt az évszakot is kihasználják, hogy minél nagyobb cselekvési szabadságot nyerjenek. Most a németek Kirovgrádnál támadnak teljes erővel. Ha ez a német vállalkozás innen folytatódik, akkor nagymértékben megváltozhat az egész hadihelyzet.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Minthogy a chersoni hidő a Dnyeper befagyása következtében céltalanná vált, az elmúlt éjszaka a német csapatok az ellenségtől észrevétlenül kiűritették. Az átkelési hadművelet heves jégzajlás mellett is veszteség nélkül sikerült.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Irodának jelentik a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoka közli: Hosszabb szünet után a szovjet csapatok ismét igen nagy gyalogsági és páncélos erővel ismét megkezdtek támadásaikat a nikopoli hidő ellen és a Dnyepertorvosztól délnyugatra eső arcvonalzakaszon. Ezeket a támadásokat kemény harcokban elhárítottuk. Helyi jellegű betöréseket elrezteltünk. Saját eredményes ellentámadásaink során Nikopoltól délre súlyos páncélos harcok alakultak ki. Ezekben a harcokban 69 ellenséges páncélos löttünk ki. Kirovgrádnál tovább tart a kemény küzdelem. A szovjet csapatokat azonban súlyos veszteséget okozva nekik, visszavertük és sok páncélos elpusztítottunk. Saját páncélos erőink áttörték egy erős ellenséges páncélos elhárító zárat és birtokba vettek egy fontos magaslati terepet. Egyetlen hadsereg szakaszán vasárnap 147 páncélos semmisítettünk meg. Csapatunk Korosztény vidékén és a Berezina melletti helyi jellegű ellentámadásokban rohammal több helységet elfoglaltak. Vitebszktől keletre a szovjet csapatok erős tüzéri előkészítés után, sok páncélos támogatásával megkísérelték arcvonalunk áttörését, de súlyos harcokban visszavertük őket. Néhány betörést elrezteltünk. Ezekben a harcokban 43 szovjet páncélos megsemmisítettünk vagy harcoképtelenné tettünk. Neveljtől délre és északnyugatra az ellenség vasárnap is folytatta áttörési kísérleteit. Ezek a kísérletek elkeseredett harcokban meghiúsultak. Néhány áttört ellenséges harci csoportot megsemmisítettünk vagy foglyul ejtettünk. Csapatunk ellentámadással visszafoglaltak néhány helységet és több löveget zsákmányoltak.

A délolaszországi arcvonalról csak tüzéri és rohamosztag tevékenységéről érkezett jelentés. December 18-án és 19-én az ellenség a földközi-tengeri vidéken 14 repülőgépet veszített.

Kelthesznélában rossz időjárás és kedvezőtlen terepviszonyok mellett

erős kommunista bandacsoportokat szűk területre szorítottunk össze és azokat kemény harcokban megsemmisítettük vagy szétvertük. Az ellenség több mint háromezer embert vesztett halottakban, 2668 főt foglyok-

Ismét bombázták Szófiát az angolszászok

Szófiából jelentik: (MTI.) Hétfőn ellenséges repülők újabb nappali támadásokat hajtottak végre Szófia ellen. 11 óra 43 perckor jelentek meg a támadó gépek Szófia háza fölött nagy magasságban. Percekkel később a légvédelmi ütegek a ledobott bombák robbanása vegyült. A repülőgépek aránylag rövid ideig tartó bombázása után hosszabb tűzszünet állott be, amelybe csak a város felett kö-

röző saját repülőgépek zúgása és a ledobott időzített bombák sorozatos robbanása volt hallható. Hivatalosan meg nem erősített hírek szerint a bolgár légvédelem több támadó gépet lelőtt. Egyiknek legénysége Szófia közelében ejtőernyőkkel leereszkedett. A légiriadó 14 óra 8 perckor ért véget. A magyar követség és kolonia tagjainak semmi bajuk sem történt és károsodás sem érte őket.

Nagyméretű bombákkal támadták a németek Londont, újabb terror-támadást intéztek Nyugatnémetország ellen az angolszászok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A december 20-ára virradó éjszaka és hétfőn a kora reggeli órákban a német harci repülőgépek nagyméretű bombákkal London egyes katonai és hadigazdálkodási célpontjait támadták. A brit elhárító legyverek teljes erővel működésbe léptek. A német harci repülőgépek támadása ennek ellenére teljes sikerrel járt. Számos tüzet és nagyarányú rombolást figyeltek meg minden kétséget kizáróan. Egy gép kivételével valamennyi német gép visszatért támaszpontjára.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: December 20-án az esti órákban erős ellenséges repülő-kötélkekek ismét terrortámadást intéztek északnyugatnémetországi települések lakónegyedei ellen. A német vadászgépek és légvédelmi tevékenység több ellenséges gépet lelőtt.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Egyik délolaszországi légitámaszpontról felszállt északamerikai bombavető vasárnap súlyos veszteségeket szenvedtek és eddigi jelentések szerint 26 négymotoros bombázót lőttek le a német vadászok. A légvédelem már több száz kilométerrel a táma-

dás célpontja előtt működésbe lépett és már Középolaszország felett hat amerikai bombavető lőtt le.

Elindították a délolaszországi 4-15 éves gyermekek első csoportját Oroszország felé

Milanóból jelentik (MTI.): A Regime Fascista jelentése szerint Délolaszországba szovjet bizottság érkezett azzal a feladattal, hogy a 4-15 éves olasz gyermekeknek Szovjetországba való szállítást előkészítse.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: A római rádió szerint már összeállították a délolaszországi 4-15 éves gyermekek csoportját, melyet Szovjetországba visznek. Egyes csoportok már megérkeztek a siracuzai kikötőbe, ahonnan útnakindítják Szovjetország felé.

Lisszabonból jelentik (MTI.): Eg-

ban, 27 löveget, több mint 100 gépkocsit, köztük páncélos és páncélos felderítő kocsikat, továbbá nagymennyiségű gyalogsági fegyvert, löszert és más hadianyagot zsákmányoltunk.

Három német katonát halálra ítélt a charkovi rendkívüli törvényszék

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A moszkvai rádió jelentése szerint Charkovban a német véderő három tagját és egy orosz állítólagos rémtettek miatt a rendkívüli törvényszék kötéltálati halálra ítélt és az ítéletet azonnal végre is hajtották. A moszkvai rádió azt állítja, hogy mind a négy elítélt bevallotta bűnét. Berlinben hansúlyozzák, hogy a charkovi per teljes mértékben megegyezik azokkal a perekkel, amelyeket az egész világ már régóta ismert. Az ítéletek most is vallották, meg pedig éppen azt, amire Stalin propagandájának szüksége van. A vádlottak „vallomása” ez alkalommal is világosan elárulták, hogy a moszkvai propagandahivatalokban készítették elő őket és fogalmazták meg vallomásaikat. Azok az állítások, amelyek a charkovi perben a kórházi ápolók sorozatos meggyilkolásáról elhangzottak, a valóságban hű képet nyújtanak a charkovi bünper szövegvérvé szerzőinek lelkiállapotára és szellemi színvonalára. A jelenlegi háború igazi rémtettei, a lembergi kórházak, a katnyi tömegsírok, az Észkországból és Litvániából elhurcolt emberek százezrei azt igazolják, hogy ezekhez nincs szükség rendezőre. Egész Európa tanuja volt azoknak a rémtetteknek, amelyeknek emlékét Moszkva nagyon szívesen szeretné eltemetni.

Izmir. Az Interinf jelenti: Most derült ki, hogy december 15-én a Botrumtól délre török felségvizeken négy angol bombázó repülőgép bombázott hét török motoros vitorlást. Két vitorlás elsüllyedt, a többi be tudott futni Botrum kikötőjébe.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán légi-erő és hajóhad a Gilbert szigetek környékén november 19-től decem-

TOMPA FERENC

Üveg-, porcellán- és háztartási cikkek

Rákóczi-ut 5. NAGYVÁRAD Telefon: 11-33.

Meisseni, Rosenthal, Herendi és más kizárólag márkás készletek és üvegporellánok, ólomkristályok. Karácsonyi, esküvői és névnap ajándékok nagy választékban.

Brillánsért, ezüstért
a legmagasabb napiárat fizeték

Haslinger János orvosi és ékszerész Rákóczi-út 8. sz.

Mielőtt
csofót rendel
vagy javíttat, keresse fel
NAGY FERENC
kistermelő cipézetés
Rákóczi ut 20 sz.

ben 5-ig elsüllyesztett nyolc ellen-ségés repülőgéphordozót, egy csatahajót, négy cirkálót, egy torpedórombolót és lelőtt 145 repülőgépet. Megrongált 7 repülőgépanyahajót, két csatahajót, három cirkálót, 22 szállítóhajót. A japán veszteség 35 repülőgép.

Titot szándékoznak megtenni Jugoszlávia uralkodójává az angolszászok?

Belgrád. (MTL.) A Német TI jelent: A szerb néphez intézett rádióbeszédében Nedics tábornok a szövetségeseknek azzal a tervével foglalkozott, hogy Titot tegyék a volt Jugoszlávia uralkodójává. Nedics ez a tervet a szerbég elleni összeesküvésnek nyilvánította. Míg annakidején Londonban Péter volt királynak biztosították a koronát, most Tito állítólagos népszavazást visz keresztül, hogy az határozzon vajjon a szerb nép a monarchiának híve-e vagy pedig Titonak és a köztársaságnak? Anglia ma ugyanazt a politikát folytatja, amely a szerb népnek 1941. és 43. között nem kevesebb mint egymillió ember eltűnésébe került. Amde a megtorlás órája közeledik és a bolsevista csatabárd, amelyet az angolok lengetnek, hogy a szerb népnek leüssék a fejét, könnyen érheti az ő fejüket is.

Bizonytalan, hogy Roosevelt ismét jelölteti magát az elnökségre

Lisszabon. (MTL.) Mint a *News Chronicle* washingtoni tudósítója jelent, még senki sem tudja, vajjon Roosevelt elnök indul-e a jövő novemberi elnökválasztáson. Igen sokan azon a véleményen vannak, hogy Roosevelt elnök jelöltheti magát, mindamellett be kell ismerni, hogy legutóbb igen erős áramlat bontakozott ki az ellen, hogy Rooseveltt újabb négy évig hivatalban maradjon. A helyzet az, hogy a legközelebbi amerikai elnökválasztás eredményét pillanatnyilag éppen úgy nem lehet előre megjósolni mint azt, hogy mikor lesz fegyverszünet. A *News Chronicle* tudósítója megjegyzi, hogy az ember meglepődik, sőt talán meg is ütközik azon, hogy jelenleg Washingtonban Rooseveltt elnököt elkecseregetten bírálják.

Pétain tábornagy: Feladatom még nem fejeződött be...

Lisszabonból jelentik (MTL.): A svájci rádió egyik jelentése szerint Pétain tábornagy egy küldöttség előtt a következőket mondta: Azt állítják, hogy távozni készülök. Ez nem igaz. Mindig hangoztattam, hogy Franciaországnak szenteltem magamat. Feladatom még nem fejeződött be.

Stockholmól jelentik (MTL.) A

Német Távíratí Iroda jelenti: Ribbentrop külügyminiszternek az oslói egyetemi hallgatókkal szemben történt intézkedése ügyében elfoglalt svéd állásponttal kapcsolatban tett kijelentésére adott válaszában a svéd kormány kifejtte, hogy nem fogadhatja el azt a német felfogást, amely szerint nem jogosult a német kormánnyal Norvégiával kapcsolatos kérdésekről tárgyalni. Az oslói egyetem ellen elkövetett eljárás elkerülhetetlen hatással van a svéd-német viszony további alakulására.

Madridból jelentik (MTL.) Az *Interinf* jelenti: Jordana spanyol külügyminiszter egy északamerikai új-

Eősze András szobrászművész kiállítása az Ujságíró Otthonban

Eősze András nevét a fiatal magyar szobrászok első soraiban emlegetik: legelőkelőbb folyóiratainkban jelentek meg elismerő méltatások róla, szép feladatokat oldott már meg s egyike azoknak az országos híri, időnként előkelő megrendelésekre is szertező művészeinknek, akik nem a törtétes, a protekció-hajszolás eszközeivel, hanem egyszerűen a tudás, az elmélyülés, s a az alkotó munka tényével keresik az érvényesülést. Nagyváradon is áll már egy műve, egy gyönyörű síremlék az Olasz-tetőben, amelyet a nyár folyamán állítottak fel, s ez alkalommal lapunk hasábjain is foglalkoztunk művészetével. De életének több váradi vonatkozása van, váradi embernek tekinti magát s ez adta neki a gondolatot, hogy gyűjteményes kiállítást rendezzen itt.

Az Ujságíró Otthon könyvtártermében szombaton nyílt meg tárlata, amely a karácsonyi ünnepek után zárul. Nem hozhatott nagy anyagot magával, amit szállítási nehézségek indokolnak, de kiállított művei teljes képet nyújtanak művészi hitvallásáról, törekvéseiről, formanyelvéről s egy kiemelkedő tehetség alakító erejéről. Spirituális művészet az övé: a kifejezés eszköze sohasem válik öncélúvá; nála lelket ábrázol az anyaggal, amely csodálatosan átszellemül mintázó szerszáma alatt. Szinte szemérmes a módszereiben: nincs egyetlen akcja sem.

A Dobó Katica polgári leányiskola ünnepe

A tegnapi nap folyamán karácsonyfa-ünnepélyvel kapcsolatosan ünnepelte az iskola a polgári iskola megszervezésének 75 éves fordulóját. Ez alkalommal az igazgató rámutatott arra, hogy ez az iskola a gyakorlati életre nevelő intézmény, amelyet már alapítása alkalmával sokkal nagyobb és szélesebb keretekben

Blóz Zoltán ékszerész, órás
Szent János utca 3. szám

beváltja, becsereíti **Ékszerét** készíti, iavitja

Márkás svájci órák
Oratok, virágbross, karkötő izléses előállítására műhelyemben

ságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a spanyol politika nagy célja a világ tartós békéjének megvalósítása. A tartós béke azonban csak akkor lehetséges, ha tekintetbe vesszük a kis és legkisebb népek jogait.

Külföldi hírek

Madridból jelentik (MTL.): A Német Távíratí Iroda jelenti: A la pazi államcsíny minden jelentékeny ellenállás nélkül zajlott le. Bolíviai jelentés szerint a kormány Esteloso képviselő kezében van. Hétfőn reggel néhány fiatal tiszt hatolt be a miniszterelnökség épületébe és elfogta Penaranda tábornokot. A többi minisztert és tábornokot magánlakásán fogták el. Penaranda hétfőn reggel közzétette lemondását.

Laibachból jelentik (MTL.) A Német Távíratí Iroda jelenti: A Badoglio rendszer összeomlása után Alsó-Krajnában rövid időre komunisták jutottak uralomra és ez alatt több ezer gazdát, falun élő orvost és lelkészt meggyilkoltak.

Helsinki-ből jelentik (MTL.): A finn képviselőház hétfőn megkezdte a karácsonyi szünetet és csak január 28-án ül össze ismét. A képviselőház elnöke szükség esetén hamarabb is összehívhatja a házat.

Az élesdi kir. járásbíróság
2670—1943. szám.

Idéző hirdetmény

Az élesdi kir. járásbíróság közölni teszi, hogy T. Pusztai András és társai felperesnek dr. Jakob János és neje alperesek ellen ingatlan tulajdonjoga, birtoka és jár. iránt indított perében a per felvételére érdemleges tárgyalására határnapot tűzöm s felhívta a feleket, hogy 1943. január hó 7. napján délelőtt 8 és fél óra-
kor hivatalos helyiségében (Horthy M. utca 79. házszám I. emelet 6. ajtószám alatti) jelenjenek meg, egyszersmind pedig dr. Jakob János és neje alperesek részére — akik ismeretlen helyen tartózkodnak — ügygondnokul Algátyi ügyvédet (lakik Élesd Horthy M. út 5. sz.) nevezte ki.
A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni.

Élesd, 1943. évi november hó 17. napján
Dr. Szabó Gusztáv s. k.
kir. íb. elnök.

A kiadvány hiteléről: Olvashatatlan aláírás, díjnok.

Fodrásziparosok ünnepi zárórája

Az üzleti záróráról szóló 134.800—1942. K. K. M. sz. rendelet, valamint a szakosztály határozata értelmében a karácsonyi és újévi zárórát a következőképpen közöljük:

Pénteken, f. hó 24-én este 7 óráig tarthatók nyitva a fodrász üzletek. Karácsony első napján és újévkor egész nap zárva tarandó. Ünnepe második napján 12 óráig tarthatók nyitva. Szilveszter estén az üzletek este 6 óra 15 percig tarthatók nyitva.

Ipartestület Elnöksége.

Szakszerűen kezelt, téli eltevésre kitűnő

FAJALMÁT

rendelésre házhoz szállítok

Karácsonyfára való Jonáthán 1 kg. P. 4'80

KORBUCZ BÉLA cukorka- és gyümölcsüzlete

Telefon 18-41

Rákóczi-ut 17. sz.

Ez a mai nemzedék tudja, hogy csak saját erejében bízhat

Csatay Lajos honvédelmi miniszter beszéde a felsőházban

A felsőház a jövő évi költségvetés általános vitáját hétfőn délután egy-egyed 7 órakor folytatta. A vita következő felszólalója Fürjes János volt. Mint a Délvidék kiküldöttje főként délvidéki problémákkal foglalkozott és több pozitív kérést terjesztett az illetékes miniszterek elé. A költségvetést elfogadta.

Báró Radvánszky Albert alelnök a költségvetés általános vitáját bezártnak nyilvánította. A vita végén Csatay Lajos honvédelmi miniszter emelkedett szólásra. A miniszter bevezetőben hangoztatta, hogy azért kíván szólni, hogy a vita során a honvédelmi kérdésekkel kapcsolatban elhangzott megjegyzésekre választ adjon. Mire azt, hogy a felsőház nyilvánosság előtt bemutatkozzék.

Miként az elmúlt világháborúban, úgy most is nem területi hódításokért, hanem pusztán a magyar nemzetért harcol a magyar nemzet. A mostani világháborúban azért vettünk részt, mert két évtizednél hosszabb trianoni guzsbakötés után végre lehetőség ígérkezett az elkövetett igazságtalanságok orvoslására. Ha most nem vállaltuk volna a harcot, az azt jelentette volna, hogy végleg belenyugsunk megcsönkítá-

sunkba. Ebben a háborúban nem a hódítások reményével vettünk részt. 1941-ben csak kis egységek, 1942-ben már nagyobb egységek vettek részt a küzdelemben. A második magyar hadseregnek 1943. elején történt kivonása után, már csak kizárólag megszálló feladatokra képesített erőket küldtünk ki. Ezek a megszálló erők azóta kizárólag vasúbiztosító szolgálatot teljesítenek.

Eleve tisztában voltunk azzal, hogy a haderő részvétel a nagy küzdelemben katonailag csak két eredményt hozhat: megbecsülést és tapasztalatokat. A magyar honvéd vonult vissza utóljára és az elszenvedett nagy veszteségek ennek tulajdoníthatók, hogy nemcsak a frontállásban, hanem északról és délről jövő támadásokkal szemben kellett védekeznie. A magyar katonák ezer évig csorbítatlanul őrizte és őrizi katonai erejét és most egyidejűen megszerezték azokat a tapasztalatokat, amelyek a hadsereg további fejlesztéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

A nyersanyag beszerzés nehézségei ellenére folytatódik a honvédségnek korszerű fegyverekkel való ellátása. A második hadsereg veszteségeinek pótlása nagyrészt befejezést nyert.

Megalakult a honvédelmi munkasereg

A honvédelmi miniszter azután a honvédség kiképzésének problémáira tért át. Bejelentette, hogy gondoskodás történt megfelelő számú és nagyságú állandó és gyakorló terek megszervezésére. A multban felmerült ezzel kapcsolatos kiszármazások kormányrendelettel orvosolták, amennyiben ezek csereingatlanokká kapnak kárpótlást. A közép és nagybirtokokra azonban további áldozatvállalás hárul.

Az ifjúság katonai kiképzése azt előlozza, hogy testileg alkalmas és szellemileg fogékony, valamint hazafias érzésben szilárd ifjak kerüljenek egykor a honvédség kötelékébe. Ezért vette a honvédelmi minisztérium saját kezébe a leventekiképzést. Eddig mintegy 1.300.000 ifjú vett részt leventekiképzésben. — A honvédelmi munka és a honvédség fejlesztése a hadiipari munkásság teljesítményén nyugszik. A munkásigénybevétel egyéges irányítása érdekében egy munkácsúszervezet felállítására tett előterjesztést, amelynek értelmében bejelenti, hogy megalakult a honvédelmi munkasereg. Mindenkit akit fegyveres szolgálata nem vesznek igénybe, tekintet nélkül anyanyelvére, vallására és fajára, ebben a szervezetben

fogja harkötelezettségét teljesíteni. Ezáltal megdől az a felfogás, hogy a hazáért végzett munka nem egyenértékű a többi állampolgári kötelezettségekkel és a munka jogainak csorbítását és az emberi méltóság kisebbsítését jelenti.

A városok légtálmának átszervezése folyamatban van Felyik a légtálmali osztagok korszerű felszerelése és kiképzése. Légtálmali tűzvédelemünk számereje és hatóképessége erősen fokozódott. A földi elhárítás azonban légi elhárítás nélkül ma már nem hatásos fegyver. Ezért repülőipart teremtünk. A korszerű légierőnek minél gyorsabb megszervezését tartja egyik legfontosabb kérdésnek. Figyelmet fordít sebesültjeink minél tökéletesebb ellátására és a rokkantság megakadályozására. A hadigondozottak járadékait és pénzellátását általában husz százalékkal emelték. A hadiipari munkásságról nem szűnik meg állandóan gondoskodni. Beszámolt arról, hogy ezen a téren még sok a tennivaló. Ezért arra kéri az ipart, főként a hadiipar tőkéseit, hogy a munkával kapcsolatos kérdésben vegyék figyelembe, hogy a háborúban a munkás is katona. Elismeréssel

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.

Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak!

Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.

Ekszer- és óra javítások.

Olcsó karácsonyi ajándékvásár!

adózott továbbá a honvédelem második segítő társa iránt, a magyar adózó iránt. Ma is hangzik az ország felé az ellenséges hírverés csábító ígérete és ijesztő fenyegetése. Most azonban nem egy vérvesztésekben kimerült és elfáradt nemzetre hatnak a modern idegháború eszközei, hanem a mai nemzedék már okult az elmúlt világháború következményeiből. A mai magyarság ismeri a népek hatadásáról és önrendelkezési jogairól közölt kijelentések értékét és tudja, hogy hogyan fest gyakorlatban az ígéret megvalósítása. Ez a mai magyar nemzedék tudja, hogy csak saját erejében bízhat, harcélisége töret-

lenségében és az ország egységében. Téved az, aki azt hiszi, hogy a magyar nemzet le fog mondani az önvédelem eszközeiről.

Már tudjuk — fejezte be beszédét a miniszter. — hogy ez a nemzet nem vezethet el, amíg él a hitünk és amíg él benne az az elszántság, hogy a végsőkig küzdjön a létéért. Báturan bejelentem, hogy a magyar királyi honvédség védelmezni fogja a nemzet reá bízott becsületét, utolsó lehetéig.

A honvédelmi miniszter beszédét a felsőház jelenlevő tagjai lelkes tapsal fogadták.

Karácsonyi csillagok

Majd kétezer évvel ezelőtt a betlehemi csillag jelezte a világ megváltását: a megszületett Szereetet. Ennek a csillagnak fénye vasárnap hétszáz gyermek szemében ragyogott. Most is a szeretetet hirdette. „Gyermekek gyermekekért” adták munkájukat és szívüket.

Az előadás bevételeiből cipőket és ruhákat veszünk. Sok szomorú és didergő gyermek emeli majd boldogságtól repeső szívét a fényes csillag felé és köszöni meg a szeretetet: hisz nekik is van Jézusuk, nekik is lesz karácsonyuk. Így talán jobban megértik azt is, hogy a betlehemi fény miért ép egy rozoga istálló felett gyulladt ki először.

A színes és gazdag műsor ismerettségével már jelentek meg cikkek. Most csak egy-két mozaikot ragadok ki. Városunk egyik jótékonyágáról is közismert, széplelkű urhölgye mesélte:

Mikor a gyermekek „Szép Erdélynek bérce táján... c. dalt énekeltek, könnyes lett a szemem. Eszébe jutott a huszonkét évi rabságnak minden szomorúsága; utána pedig kimondhatatlan boldogság rázta meg a lelkét. Mert azt csak nem lehet megállani sírás nélkül, hogy ennyi idő után magyar gyermekek, magyar tanító munkája nyomán, a magyar iskola fényét sugározva nyílt színen zengik Nagyváradnak: „Szabad Erdély földjén ringatott anyám...”

Másik kép. A gond és küzdés ekéjével agyonbarázdolt arcú szegény asszony felkendez, hogy az ő Sári-kája is szerepel. Királyleány volt. És milyen szép, milyen okos, milyen ügyes volt! A büszkeségtől szinte érezhetően átmelegedni a hangja. Talán rengeteg nyomorúsága közt most látta meg igazán gyermekét, most mondta először szívből a szívére. Hiába neki is sírni kellett, könnyes is lett a szemem.

Ő a sok közül csak egy gyermeket látott — hisz anya volt. En mást is észrevettem. Azt, hogy a jól végzett munka örömeiben és a karácsonyvásár izalmában eltűnt a különbség a belvárosi úrigyermek és a külvárosi rongyos „srác” közt. Egymás kezét fogva, szemükben egyforma tüzzel ragyogott az égi fény. Csak gyermekek voltak, a magyar jövő reményeségei.

Más nem tudom mit érzett. De

azt tudom, hogy ezek a drága könnyecsek is a betlehemi csillag fényét tükrözték vissza. Érzem, hogy ezek is jelzik — még ebben a mostani, pogány világban is — egy boldogabb magyar karácsony jövőtelét.

Geréb Árpád.

„Gyermekek a gyermekekért” előadás tiszta jövedelme 2358 pengő 10 fillér

Városunk római katolikus, református, evangélikus és állami népiszkolái december 19-én, vasárnap délelőtt a Szigligeti Színházban szegénysorsú iskolátsaikkal segélyezésére műsoros előadást tartottak. Előadásuk tisztán 2358 pengő és 10 fillért jövedelmezett. A városi Népművelési Bizottság ügyvezető elnöke, dr. Martsa Dénes tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő 50 pár baltalpas cipő utalványának kiszolgáltatását szorgalmazta. Hisszük, hogy a hivatalos eljárás rövidítve a fenti jövedelemből még karácsony előtt ötven kültelki mezitlábos iskolás gyermek cipőhöz jut. Ezt a reményt erősen alátámasztja a cipőzárak megértő magatartása. Itt említtük meg, hogy erre a nemes célra újabban Dobák Géza 10, Mártonffy István koszorúmegváltás címen 20 pengőt adományozott. Az előadás jövedelmének felhasználása után még visszatérünk a nagyváradai gyermekek nemes akciójára.

Rendelet a Hivatalos Lapban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap mai száma három fontos rendeletet közöl. Az első a külfölddel szemben fennálló magyar tartozásoknak pengő értékben való befizetéséről szóló rendelet hatályát 1941. december 22-ig meghosszabbította. A második arányban teljesítendő fizetések tárgyában intézendő rendelt hatályát szintén erre további évre, 1944. december 22-ig meghosszabbította. A harmadik ugyancsak 1941. december 22-ig terjedő hatályal szabályozta az előző években kiadott rendelkezésekkel megegyező módon a belföldi adósság pengő letélti kötelezettségét.

Igyunk TÉLEN is Nagyváradai DREHER-HAGGENMACHER SÖRT!

Azért, mert

minősége kitűnő, dús tápereiénél fogva ellenállóvá tesz hidegget, betegséggel szemben, aránylag olcsó és pótolja a háborús konyha hiányait!

Tasi Imre EMGE gazdaköri e'nök:

Helytállunk és rendet tartunk a portánkon különösen amikor látjuk, hogy az EMGE milyen áldozatokat hoz értünk és milyen feltő gondossággal törődik mivélünk

Nagy sikerrel zárult az EMGE három hetes téli gazdasági tanfolyama Biharfelegyházán

Biharfelegyháza, december hó. Fagyos országúton érkezünk Biharfelegyházára. Mintha az időjárás is kedveskedni akar na ezzel, hogy autóval érjük el a kultur házat, ahová már összegyűlt az egész falu lakossága, valamint a szomszédos falvak küldöttsége. A lobogó díszben öltözött nagy terem első soraiban har mincöt ünneplőbe öltözött meglett gazdát találunk. Belépésükkor katonásan feláll nak és néma csendben várják a fejlemé nyeket. Kissé illetődöttek. Szorongó ér zés fogja el őket, ami könnyen érthető, hiszen a tanulástól elszakított idősébb gazdaembereknek kell számot adniok aról, amit az EMGE téli gazdasági tanfo lyamán három hét alatt megtanultak.

A feszültség hamar eloszlik. Czece László, a berettyóújfausi kir. téli gazda sági iskola igazgatójának, kit a földmü velésügyi miniszterium vizsgabiztosnak jelölt ki, közvetlen szavaira és szép sor rendben adják meg a választ a feltett kérdésekre. Kelner György állategészség ügyi, Gyimesy Gyula növénytermesztési, Szendrei István állattenyésztési és üzeme tani előadók munkája eredményes volt.

A hallgatók feleletein látszik, hogy amit mondanak, hiszik is és hogy az előadók által tanított újszerű mezőgazdasági el járásokat a gyakorlatban is kereszttül vi szik. Csak úgy pattogzik ajkaikról a tu das lerövidített jelszava: „Amennyi földet húzunk a kukorica tövire, annyi ter mést veszünk le róla”, majd „a kiszáradt rögös talajt hengerelnünk kell, általában a hengert többször kell használnunk, mint ahogy eddig hittük” továbbá az üsz kös búzát nem a köd, hanem a gomba sporája okozza” végezetül „akkor kell permetezni, amikor az EMGE peronosz pora jelző állomás vezetője kihirdeti” és így tovább.

Kikérdezés után Czece László miniszteri vizsgabiztos minden hallgatónak át nyújtja a díszes oklevelet és a szép EMGE kalász jelvényt és kezét fogva ve lük, EMGE kalászos gazdává avatja, majd nagy érdeklődés mellett szólásra emelkedik.

Vezérfonalul Berzsényi Dániel követke ző sorait válaszolta: A műveletlen föld csak gazt terem. A lélek is csak úgy emelkedik a józanság tisztább világához,

ha az ismeretektarából gazdag zsákmányt gyűjt magának. Beszéde elején rámu tatott arra a hosszú útra, amelyet a ma gyar mezőgazdaság a fejlődés során tett. Ezelőtt éppen 50 évvel, mint rendkívüli hírt közölték, hogy van az országban egy jó fejős tehén, amelyik állítólag napi 15 liter tejet ad és 40 év elteltével láhattuk Esterházy híres 71 literes tehenét. Mind nyájunk előtt ez az út áll, de a komagasió eredményhez csak az ismeretek fejlesz tésével juthatunk el. Az EMGE tanfolya ma — mondotta a miniszteri vizsgabi ztos — az ismertek tarából gazdag zsák mányt nyújtott, de amint látom, az ösz szertartozási érzést is ápolta. A mai idők ben a szaktudáson és a szorgalmon ki vül, talán ez utóbbi a legfontosabb. Jó zanságra van szükségünk. Sokat ellepett a panasz, azonban a mi megpróbáltatá saink mind eltörpülnek azon fegyelme zett nép megpróbáltatásai mellett, ame lyikkel együtt harcolunk. Gondoljunk azokra a gazdákra, akik ott egyik nap ról a másikra mindentüket elvesztik és reggelre virradva esajkával állanak sorba a betevő falatjukért. Az a nép nem pa naszkodik és nekünk sem szabad más képp tennünk, mint szívósan kitartani. Az EMGE kalászos gazdáknak nem csak a haladó gazdálkodást, hanem a józanság terén is elől kell járniuk.

E komoly és meggyőző szavak után Tasi Imre a helybeli EMGE gazdakör el nöke mondott keresetlen szavakkal kö szönetet az EMGE vezetőségének a tan folyam megrendezéséért. „Hálánk jeléül” mondotta, igérjük, hogy gazdaságunk ban igyekezzünk megvalósítani a tanulta kat, ami pedig az országos nehézségeket

jelenti, szívós akarattal elviseljük. Az el mult időkben megtanultunk túrni és szí vesen vállaljuk a közös magyar sorsot, híven a felszabadulás előtt, mindenki to gadalmat tett magába, hogy a magyar jo vőért akár az életét is feláldozza. A mi falunkban amelyek, hogy csak a hizott sertéseket említsem, talán a legtöbbet szolgálatot tett a vármegye asztalára, helytállunk és rendet tartunk a portán kon, különösen, mikor látjuk, hogy az EMGE milyen áldozatokat hoz értünk és milyen feltő gondossággal törődik mive lünk.

Befejezőül Réthy Aadár m. kir. szőlő szeti és borászati felügyelő, iskolaigazga tó ismertette a szomszéd bihardiószegi szőlészeti iskolát, de egyúttal sajnálat tal állapította meg, hogy sem a féléves szőlő munkás tanfolyamon, sem a bor mester képző tanfolyamon Bihar várme gyéből nem vett részt senki, holott az előbbieket havi 300 pengős fizetéssel, az utóbbiak pedig 800—1000 pengős fizete sel helyezkedhetnek el.

A Himnusz után egytálételes közebed és borkóstoló volt. Az ünnepségen kü lönben részt vettek még a hatóság része ről: dr. Rajthy Mihály főszolgabíró, dr. Szűcs Aurél m. kir. borászati felügyelő, Hadady László g. felügyelő, dr. Piskothy György főállatorvos, Plugár Lajos főjegyző, Horváth Géza ref. ig. tanító és Tóth Béla áll. iskolai tanító. Az EMGE köz pontja részéről: Seyfried Ferenc főtitkár, az EMGE szakoktatási ügyosztályának vezetője még csütörtökön érkezett a tan folyam színhelyére, hogy ellenőrizze a tanmenetet és a lefolyt vizsgáról a leg jobb véleménnyel volt.

GYAPJU szövetek, IVÁN POSZTÓHÁZBAN

Kossuth Lajos utca 1 sz
(Sas-palota)

Gyapju pulloverek és gyapju téli harisnyák nagy választékban!

D. Nagy László

textilkereskedése, Rákóczi-ut 4 sz.
Telefon: 32-66

Szöllősi Sándor

textil, kötött-, szövöttáru üzlet
Fábián Lajos-utca 4. szám

Elegáns urak beszerzési helye

Riskó Béla

Nagyvárad, Rákóczi-út 6 szám

Fajzi János

textilkereskedése

Hlatky Endre-utca 6.

Papp Gyula

textiláru üzlet

Hlatky Endre utca 6.

Mussalini-téci textilcsarnokban
szövet, selyem- és kötöttáruk nagy választékban kaphatók

TELEFON:
21-43

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.
 Készíteteket nem adunk vissza

Antal István beszéde a nemzetiségi kérdéstről

Ujvidékről jelentik: (MTI) A MÉP ujvidéki választmányi gyűlésén Antal István nemzetvédelmi miniszter beszédet mondott és szembeszállt azzal a felfogással, hogy a magyar politikának csak egy célja lehet, a fennmaradást, a magyarság pusztát letét biztosítani. Sem az eddigi háborúból, sem a hadműveletek alakulásából nem lehet olyan megállapításra jutni, hogy ennek a nemzetnek ne volna joga, oka és lehetősége arra, amit a fejlődő és minden irányban független magyar élet követelhet a sorstól és Európától.

A nemzetiségi kérdéssel foglalkozva, kijelentette, hogy a nemzetiségekkel meg kell találni a kiengesztelődés, a megértés és az együttműködés útját, de ez a nagyvonalú nemzetiségi politika csak akkor eredményes, ha a nemzetiségi honpolgárok a jogok kölcsönös tisztelgetését és a maguk gyakorlati magasztalását ehhez igazítják. A maguk sorsának biztosítására ne a határokon túlra, hanem Budavárra tekintsenek.

Orvosi hír. Dr. Németi Sándor belgyógyász szakorvos, rendeléseit újból megkezdte Kossuth-utca 11. Telefon 13-69.

Legkedvesebb karácsonyi ajándék Herkules vagy Kupa sör, azt kaphat még! Dreher Haggenmacher gyártja!

KOSZORUMEGVÁLTÁS. Vitéz Szabó Jenő huszárezredes Török Olivér földbirtokos halála alkalmából koszorúmegváltás címen az „Országos Hadigondozó Szövetség Nagyvárad Csoportjához” 50 pengőt befizetett. A nemeslelkű adományért köszönetet mond a Hadigondozó Szövetség. — Vitéz Ákosfy Barna m. kir. ezredes neje, Török Olivér földbirtokos halála alkalmából, koszorúmegváltás címen az „Országos Hadigondozó Szövetség Nagyvárad Csoportjához” befizetett. — Mártonffy Istvánné temetése alkalmából ifj. Mártonffy Zoltán 20 pengőt adott a Gyermek a gyermekekért karácsonyi akció javára.

Meghalt Prohászka Ottokár testvére. A Magyar Kurír jelentik: Prohászka Ottokár püspök testvére öv. Nagy Alfonz né szül. Prohászka Irma december 19-én hunyt.

Hóman Bálint hat évre a Nemzeti Múzeum elnöke. A Kormányzó Ur Hóman Bálint ny. kultuszminisztert hat évi időtartamra a Nemzeti Múzeum elnökévé nevezte ki.

Az újévben szerencsés lesz Ha Szilveszterre Kupa sört vesz! Dreher Haggenmacher gyártmánya!

A villamosok karácsony-esti menetrendje. A Nagyvárad Városi Vasút Üzletigazgatósága ezúttal hozza tudomására a t. utazó-közönségnek, hogy december 24-én karácsony szent estéjén a villamosok este 7.30-ig közlekednek, olyképpen, hogy az utolsó kocsit a Szent László-térről minden irányban 7 órakor indul a végpontok felé.

Három nap alatt kell beadni a patkó, sodronyszeg, kocsiráf és vashuzal igénylést. Értesítem az erdő- és mezőgazdasággal foglalkozókat, a bérkocsitulajdonosokat és tábláskocsi fuvarozókat, hogy a kiosztásra került kocsiráf, patkó, sodronyszeg és vashuzal utalványokból és jegyekből még korlátozott mennyiség rendelkezésre áll. Felhívom az érdekelteket, hogy igényeiket 3 napon belül írásban Teelki-u. 3. sz. I. em. 10. szobában nyújtsák be. Nagyvárad, 1943. december 21. Klemens Rezső sk., tanácsnok, a vaselosztó bizottság elnöke.

Nagy Sári

porcellánfestő iparművész
 kiállítása

az Ujságiró Otthon külön termében. Kézfestésű és művészi porcellántárgyak. Nyitva délelőtt 11-től egész nap.

ISMÉRETLEN REPÜLŐGÉP AZ ORSZÁG LÉGITEREBEN. A MTI jelentik: A december 19-ére virradó éjszakán néhány ismeretlen repülőgép szállt át országunk légiterein keresztül. Az ország területére bomba nem esett.

Renyhe bélműködésnél és az ennek következtében beálló gyomorémésztési zavaroknál ígyünk mindig reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert hashajtó hatása gyors és biztos, enyhe és nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát!

TILOS A TÁNC AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN! A MOT jelentik: A belügyminiszterium rendelete értelmében az ország egész területén tilos a táncmulatságok vagy táncestélyek rendezése.

SZERKESZTOI UZENETEK

Sz. A. Hozzánk beadott cikke sok talpraesett gondolatot tartalmaz, de a mostani formájában nem közölhetjük le. Szíveskedjék befáradni szerkesztőségünkbe és megbeszéljük a szükséges átalakításokat.

Öngyíkos lett Molnár András marosvásárhelyi ügyvéd. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Alsócsernátóni dr. Molnár András 54 éves marosvásárhelyi ügyvéd lakásán felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen.

A nyaralás vége...

Nagyvárad, dec. 21. Oláh Lajos és felesége, kismarjai lakosok ez év nyarán a Félix-fürdő egyik nyaralójában laktak, mint fürdővendégek. Ugyanabban a villában nyaralt Ganz Éva 13 éves leány édesanyjával. 28-án Oláhné a közös terrasszon egy szeszfőzőn ebédet főzött. Közben a szeszfőző — hogy milyen okból, az egyelőre tisztázatlan — felrobbant és a közelben levő Ganz Éva a nyakán, karján, mellén és lábán harmadfoku égési sebeket szenvedett.

Oláh Lajosné ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége címén indult eljárás s az ügyet ma délelőtt tárgyalta a nagyvárad törvényszék dr. vitéz Biró Barna-tanácsa. A vádlott és Janó István tanu előadása szerint a szerencsétlenség úgy következett be, hogy Ganz Éva több, a villában lakó gyerekekkel együtt folyton ott járkált a szeszfőző körül és kis benyitogatta a közelben lévő szobaajtót, miáltal léghuzat keletkezett s az idezte elő a láng kicsapódását. Ezzel szemben a sértett, Ganz Éva azt állítja, hogy Oláhné szeszt öntött a még forró főzőbe, ennek folytán robbanás következett be s a szétfröccsenő égő szesz okozta a fiatal leány súlyos sérülését.

Dr. Sabin-Tóth Rafael kir. ügyész indítványára a bíróság bizonyításkiegészítést rendelt el a tényállás tisztázása céljából s a tárgyalást 1944. január 25-ére elnapolta.

A Baross Szövetség közleménye

A Baross Szövetség Elnöksége ezúton értesíti és hozzá az összes közelében megalakult és ténykedő szakosztályai elnökségeinek és az összes különböző szakosztály tagjainak ezíves tudomására, hogy a szent karácsonyi ünnepek előtti héten, ugyan-csak karácsony utáni héten Szilveszterig bezárólag az összes szakosztály-ülések elmaradnak. Ily értelemben határozott f. hó 15-én a fűszerkereskedők szakosztálya is, tekintettel az ünnepek előtti és utáni remélhető munkatorlódásokra. A fentiek figyelembe vételével s értelmében a szokott szakosztály-ülések 1944. évi január hó 3-ával újjólág kezdetét veszik. Az összes Baross tagjainknak kegyelettjes szent karácsonyi ünnepeket, boldog és megelégedett újestendőt kíván!

A Baross Szövetség Vezetősége és Elnöksége.

Erdélyi Gazda 1944. évi Naptára

632 oldal. Unnepi kiadás az EMGE száz éves évfordulójára. Szerkesztette: Demeter Béla Bolti ára 8 pengő, EMGE tagoknak 5 pengő. — Kapható: EMGE vármegyei kirendeltség Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 17. Megrendelhető: Gazdakörök és Erdélyi Gazda kiadóhivatala utján, Kolozsvár, Majális-u. 24.

Attila halálának 1500 éves fordulójának megünneplését javasolják

A Magyar Tudóstóló jelenti: Vitéz Miklós Gergely, Csík vármegye tanfelügyelője a vármegye törvényhatóságához indítványt nyújtott be Attila emlékünnepléssel kapcsolatban. V. Miklós Gergely indítványában előadja, hogy 1953-ban lesz 1500 esztendeje annak, hogy Attila hun király meghalt. Javasolja, hogy a történelmi évben a székelység olyan ünnepeket rendezzen, amelybe belekapcsolódják az egész magyarság, de ugyanakkor visszhangja támadjon a külföldön is, ahol még ma is teljesen téves felfogás uralkodik Attila személye körül. A beterjesztett indítvány felett érdekes vita volt, a felszólalók pártolólág foglalkoztak azzal, Kovács Károly főispán zárószavában elismerését és köszönetét fejezte ki az indítványozónak.

Ezerpengős pályadíj agrárpolitikai munka jutalmazására

A Darányi Ignác Agrártudományos Társaság minden évben jutalomban részesítette az év folyamán megjelent legkiválóbb magyar, agrárpolitikai kérdésekkel foglalkozó tudományos művet. A Társaság most kiadott pályázati hirdetménye ezerpengős díjjal kívánja jutalmazni az 1942. vagy 1943. év folyamán megjelent és az agrárpolitika (mezőgazdasáspolitikai) körébe vágó munkák közül a legkiválóbbat. A pályamunkák beküldésének határideje 1944. január 31.

Mindazok, akik a jutalmi díjra pályázni óhajtanak, pályamunkájukat három példányban küldjék be a Darányi Ignác Agrártudományos Társaságnak (Budapest, V., Deák Ferenc utca 12.) dr. Bernát Gyula titkár címére.

A díj odaítélésénél nemcsak önállóan, könyvalakban megjelent, hanem folyóiratokban közzétett munkák is tekintetbe jöhetnek. A pályamunkák terjedelmét a Társaság nem kötötte meg, de rövidebb dolgozat esetén a tartalmi értéknek nagyobbna kell lennie. A bíráló bizottság be nem küldött munkát is szívesen részesíthet a jutalomban, s a díjat legfeljebb két részre osztva is kiadhatja.

Francia művészfilm. Franciose Rosay és Jean Galland

ÖRVÉNY

CASINO

KORONA Filmszínház
 Csak 3 napig!

Az első randevu

Főszerepben: Danielle Darrieux
 A kacagó fiatalság, a pezsdülő jókedv ragyogó filmje.

Karácsonyi üzeneteket közvetít lapunk a harc-téren küzdő katonáinkhoz

(Nagyvárad.) Felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét arra, hogy lapunk karácsonyi számában üzeneteket közvetítünk a harc-téren küzdő katonáinkhoz hozzátartozóiktól. Kérjük az üzeneti szándékozókat, hogy az üzenet szövegét lapunk szerkesztőségéhez mielőbb juttassák el.

A váci egyheti képmozgalma

SZÜLETÉSEK:

Szatmári Ferenc hentes és mézárós leánya Irén, Rácz Károly postaaltiszti fia Károly, Bódi Mihály lelkes fia Zoltán, Nagy Lajos kereskedő fia József, Budai Lajos napszámos fia József, Mansberger Gyula mázoló leánya Erzsébet, Tivadar János hentes és mézárós leánya Rozália, Bozák József eszakiadamester fia József, Diószegi Dezső MÁV tisztviselő leánya Gyönyvér, Szabó János szövősege leánya Judit, Weisz József hentes és mézárós leánya Judit, Dombi János népművész fia Miklós, Szabó Zsigmond vendéglős leánya Vilma, Illés János lakatos leánya Erzsébet, Pap Béla közműves leánya Anna, Brecher László napszámos leánya Judit, Lőrincz Mihály nyomdai gépmester fia Mihály, Halász Sándor napszámos leánya Lidia, Borbély Lajos kisbirtokos fia Lajos, Vincze József vágóhídi munkás leánya Erzsébet, Kozák Sándor MÁV kocsirendező leánya Klára, Klein Andor utazó leánya Zsófia.

HÁZASSÁGOK:

Karácsony Géza vasestergályos segéd és Szmolár Erzsébet, Barta István vasestergályos és lakatos segéd és Oppe Irén, Bojtár János bérkocsis segéd és Bukovics Mária, Fekete Károly „Fonciere” tisztviselő és Újlaki Ilona, Illés Bertalan segédmunkás és Tóth Ilona, Tarsoly István városi adótitizt Pichovszky Dalma, Fekete Lajos „Nostra” közraktárnál raktárnok és Csutak Terézia, Tujner József m. kir. közellátási főelőadó és Solymosi Márta, Kulisz Lajos MÁV nyug. vonattékező és Vona Rozália, Bancse János raktári munkás és Hodos Margit, Nagy József kovácssegéd és Géczy Erzsébet, Hirmler Imre MÁV kalauz és Váradi Terézia, Petrovics Károly cukorkagyáros és Szabó Ilona, Kiss József üveg és porcellánkereskedő és Szecsey Margit, Nagy Zoltán vm. altiszt és Szép Aranka, Nagy Tivadar géplakatos segéd és Alafi Mária, Szabó Mihály nőiszabó segéd és Boros Magdolna, Zombor Dezső orvosi műszerész segéd és Csepregi Mária, Vékony Sándor tehénész és Czege Juliánna.

HALÁLOZÁSOK:

Budai József 71 napos, Kisvárdai Józsefné, Tolnay Juliánna 63 éves, Mátyás Ágnes 2 hónapos, Medgyesi Gyula 24 éves, özv. Stern Vilmosné, Schlésinger Mari 78 éves, Szarvadi Imre 80 éves, özv. Veres Sándorné, Erdei Zsuzsanna 62 éves, Szilágyi János 23 éves, Burján Dénesné, Nagy Erzsébet 56 éves, Szoták József 84 éves, Balaskó Zsuzsanna 26 éves, Deák Károly 80 éves, Kohn Áron 37 éves, Seprényi Károlyné, Szűcs Ágnes 85 éves, Balogh Sándor 48 éves, Barna László 53 éves, özv. Szalóki Sándorné, Papp Emilia 64 éves.

Faelosztás december 23-án

Ertesítem a város közönségét, hogy a december havi folytatólagos faelosztást a következőkben szabályozom: folyó hó 23-án, csütörtökön a következő fakereskedők kötelesek kiszolgáltatni a 200 kg. tűzifát:

Bihar fatelepen: Bojtár, Gozdu utcák.
Erdélyi Fa- és Szénkereskedelmi R. T.: Szabolcska Mihály, Peterdi, Döbrentei és Maros utcák.

Ludwig fatelepen: Csobánc, Flórián, Szerencse, Százados, Galagonya, Sátor, Ösvény, Ilsvai, Tónó, Pascal, Lengyel és Cläenberg utcák.

Pallós fatelepen: Tavasz, Vadvirág, Kikelet, Méhes, Alsótörkölymérő, Szanatoriumi, Pipa, Uzsoki, Bakator, Felsőtörkölymérő, Síp, Bölöny, Bosnyák, Hontériusz, Torockó, Kuruc utcák.

Özv. Ungváryné fatelepen: Vörösmarty utca 72-től végig.

Csonka fatelepen: Gát, Mohács, Zászlós Sella utcák.

Szabó Sára fatelepen: Margit, Gém, Kút, Bogár, Mohi puszta és Kőbánya utcák.

Lévay Erzsébet fatelepen, Velence-átolomás: Gulyás, Téglagyár utca 1-20-ig.

Csikós fatelepen: Zala vezér, dr Tóth Mihály, Tolsztoj, Szmazsenka utcák.

Csosz fatelepen: Nádasdy, Görgey utcák.

Tyuskay István fatelepen: Téglagyár utca 21-től végig.

Hajdu Mihály fatelepen: Podmaniczky, Volga, Munkás, Bodrog, Sajó, Olasz, báró Döry József és Nadányi utcák.

Vlád fatelepen: Géza fejedelem, Székely hadosztály, Hajdu, Jannus Pannónius, Almos vezér és Előd vezér utcák.

Ludányi fatelepen: Hétvezér tér, Ond vezér, Csányi László utcák.

Topa Antal fatelepen: Mányoki Adám utca.

Kovács fatelepen: Zápolya utca.
Zathureczky fatelepen: Táborozó, Úteg és Cseleptak utca.

Dr Lillin fatelepen: Torda, dr Barabás, Pacsirta, Pillangó és Orgona utcák.

A fent felsoroltak a 200 kg. fán kívül még a szénárúitással foglalkozó kereskedőktől 50 kg. szenet is beszerezhetnek. Felhívom az összes fakereskedőket, hogy a beérkező tűzifaszállítmányokat azonnal jelentsék be. Amennyiben tartozásuk van a Közföldeti Szövetkezettől, úgy a bejelentés alkalmával ezt mondják be, hogy azt a mennyiséget feloldhassam.

Továbbá felhívom nevezetteket, hogy a tűzifa szétosztásával kapcsolatos elszámolásukat a Közlelemzési Hivatalnál minden hétfőn pontosan adják be. A szétosztás további sorrendjét a helyi lapokban folytatólagosan közölni fogom.

Nagyvárad, 1943. december 20-án.

Dr Gyapay s. k.

h. pogármester.

SZINHÁZ

Rácz Vali-est Nagyváradon

Láthatólag meglepte és elkedvetlenítette hétfőn este Rácz Valit, hogy szonon-estjére félig sem töltötte meg a közönség a Református Kultúrpalota nagyertermét. Maga a hallgatóság is megütközött: „Hogyan? Csak ennyire lenne népszerű ez a kitűnő előadóművész?” Nehezen kezdődött a műsor és sokáig a hangulatlanság légköre súlyosodott a teremre. Az első dalcskák még hidegen hangoztak el s csak a negyedik vagy ötödik műsorszámánál, Juhász Gyula gyönyörű „Testamentum”-val kezdett megindulni az a delejes áramlás, ami az eladó és a közönség lelki érintkezésének megtörténtét jelenti. A következő számnál, József Attila *Három királyok*-jánál megint visszaesés következett be, mert a művésznek belebotlott kissé a szövegbe, de a vers szépsége és a nagy dízőz elszánt nekilendülése mégis diadalmaskodott s a következő sorozatnál, a katonadaloknál, amelyeket békebeli huzárruhában, nyalkán, bájosan és jóízűen énekelt Rácz Vali, már teljes lett a bemelegedés a színpadon úgy, mint a nézőtérben. Műsora második részében már zavartalan hatással, az ő kedves, bensőséges modorában, nagy mozgásművészettel és elakítókézséggel énekelt ismert és kevésbé ismert slágereket, hangulatosakat, humorosakat, sikamlósakat, szenvedélyeseket, köztük a „Minden elmúlik egyszer”-t, amelyben előadóművészete talán a legjobban érvényesül. Ráadásul egy sereg időszerű strófát adott elő a „Téglaporos a kalapom” dallamára, amivel nagy sikere volt. A közönség a műsor-kezdés súlyos hangulatlansága alól felszabadulva sok szeretettel ünnepelte Rácz Valit, akinek művészete jobban előkészített és megrendezett szonon-estet érdemelt volna Nagyváradon.

Kedden délelőtt a hadikórház ápolójai részére adott hangversenyt Rácz Vali. A kórház nagyertermében összegyülekezett sebesültek önfeléd, boldog, meleg ünnepelésben részesítették a kiváló és népszerű művészt, aki főleg katonadalokkal szórakoztatta nagyon hálás hallgatóságát. A kedves délelőtti, a sebesült hősök arcára varázsolt boldog mosolyért dr. Debreczky Antal orvos-százados, kórházparancsnok mondott köszönetet a művésznőnek.

A színházi iroda közleménye:

„Badacsonyi kéknyelű” keddtől a színházban

Badacsonyi kéknyelű című operett-ujdonság bemutató előadása kedden este háromnegyed 7 órakor lesz. Szabó Ernő rendezésében. Főszereplők: Gündör Klári, Lányi Emmi, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Ross József, Lendvai Lajos, Gulácsy Albert. Halasi Gyula és Barsi Béla Csupa humor és kacagás. Hangulatos muzsika. Pompás díszletek. A-bérleti előadása

szerdán este, csütörtökön héreletszűnet.

Gyermek-előadás december 24-én, délután 3 órai kezdettel. Színpadon kerül: *Lacika karácsonya* című karácsonyi gyermek mese-játék. Sok ének és tánc. Humor és vidámság. Jegyek elővételben már válthatók.

Karácsony este nincs előadás! Karácsony mindkét ünnepe 3-3

előadás lesz a színházban. Karácsony első ünnepén délelőtt 11 órakor: *Fekete Péter* „olcsó helyárrakkal”, délután egynegyed 4 órakor és este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* c. operett-ujdonság rendezés helyárrakkal.

Népművelési előadás keretében hétfőn este háromnegyed 7 órakor Bókay János nagyszerű színműve: *Az utód kerül színre*.

HETI MŰSOR:

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* bemutató bérlet.

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* A-bérlet.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban vevő eladó Molnár, Bémer-tér 1. 910. Jóhangú 3 + 1 radio oson eladó. Pece-u. 16. 192

Veszek 4 hold szőlőt. Eladók 20 kat. h. 1240 □ öl szántót, Nagyváradtól 40 kilométerre. Címet a kiadóba kérek. 274

Férfi télikabát elsőosztályú oson galériával eladó Ungi Gyula szűcsmesternél. Rákóczi-út 31. Telefon 13-47. 276

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 255

Modern új hálószoba butor lakáshány miatt eladó. Gyulai Pál-u. 7. Telefon 16-62, 28-69. 270

Különféle

Fertőtlenítési, poloska, mely ée mindennemű ferték irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Zippárjavítás felelősséggel. Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. 64

Debreceni 2 szobás modern lakásomat elcserelem nagyváadi 3 szobás modern lakással. Ajánlatokat „Sürgős” jellegre a kiadóba kérek. 257

Menyasszony és kórozualeány művirág fejdzsek és kézicsokrok. Ezután aranylakodalmakra csokrok és kosarak oson, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is oson készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébet-ligetj sportpályánál.)

Katolikus Lexikon teljesen új állapotban kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 277

Keresztény tisztviselő, több évi ipari gyakorlattal állást keres január elsejére. Címetek a kiadóba kérek. 159

Állást nyee

Nilgesz-telepen vagy környékén lakó lapkihordót felveszünk. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Elveszett

Elveszett Szaniszló, Hitler és Rákóczi-út környékén karikára fűzött több kulcs. Megtaláló hozza a kiadóhivatalba, ahol jutalomban részesül. 276

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadóért felel: Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
1023 Székesfehérvár Szent László-nyomda R. T.
1023 Székesfehérvár

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 8. szám